

Alkuaan amerikkalaista äitien päivää on Suomessa vietetty nelisenkymmentä vuotta. Äitien päivän tarkoituksena on ollut kiitollisuuden osoittaminen ja tunnustuksen antaminen äideille uhrautuvasta palvelemisesta työstä kodin ja perheen hyväksi. Vähään tyytyville äideille äitienpäivä onkin ollut tosin laihe mutta silti riittävä lohdutus, ja kauppiaat ovat puolestaan onnistuneet vetäisemään julkisen huonon omantunnon hyvittäjäisistä suurimmat voitot.

Nykyisellään äitien päivä pönkittää vallitsevia, yksilön kannalta tuhoisia sukupuolirooleja. Tokokuun toisen sunnuntain ruusukimpuilla, juhlatilaisuuksella ja kunniamerkeillä pyritään peittämään se tosiasia, että tavallisena arkipäivänä tämä juhlittu synnyttäjä-äiti on aliarvostettu ihmisenä, kansalaisena ja työntekijänä työmarkkinoilla. Pienten lasten isien oikeutta ansiotyöhön ei ole koskaan asetettu kyseenalaiseksi, mutta äitien ansiotyö on jatkuvasti kiistelyn kohteena, vaikka yli 40 % alle kouluikäisten lasten äideistä tekee työtä kodin ulkopuolella. Naisten keskimääräiset tulot ovat olleet 1940-luvulta lähtien vain noin 60 % miesten tuloista, ja eräät työnantajat eivät maksa yhä naimisiin menevän naistyöntekijän. Yhteiskunta ei tunne vastuutaan työntekijöiden lasten päivähoitojärjestämisestä, vaan edelleen pidetään yllä haavekuvaa, jonka mukaan perheen isä käy työssä ja äiti hoitaa lapset.

Äitien päivän vietossa korostuu äidin ja lapsen suhteen "pyhyys" ja äidin omistusoikeus synnyttämäänsä lapseen. Isää ja muita lapselle merkityksellisiä ihmissuhteita väheksytään. Tällaisessa ilmapiirissä äidin itsensä on hyvin vaikea muistaa, että lapsi on omaehtoinen yksilö, ja että äidin ja lapsen suhde on parhaimmillaan normaalina hyvänä ihmissuhteena. Uhrautuminen ja kiitollisuuden vaatiminen äidin puolelta ja epämääräiset syyllisyyden tunteet lapsen puolelta saattavat aiheuttaa erittäin vaikeita psyykkisiä ongelmia.

Demokraattisen perhekäsityksen sijasta meillä on autoritaarinen perhekäsitys. Jokaisella perheenjäsenellä on hierarkiassa oma ennalta määrätty paikkansa, ja perheellä on alkanut olla yksilön elämässä pikemmin entistä selvemmin rajoittava kuin avartava merkitys. Äitienpäivänjuhlien järjestämisen ja korulauseiden sorvaamisen sijaan olisi keskityttävä toteuttamaan inhimillisen ja sukupuolesta riippumattoman tehtävainjaon periaatetta ja oikeudenmukaisuuden vaatimusta myös käytännössä. Tänä äitienpäivänä perheelliset ja perheettömät, sekä miehet, naiset että lapset joutuvat vielä kärsimään vanhentuneen roolijaon aiheuttamista ristiriidoista.